

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 9 2010

B-Postabonnement

Fredsnaasjonen som ble rik på krig:

Norge tjener fett på våpensalg

Foto: Yarden Sachs/CC.

Returadresse: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Foto: Paul Oosten/CC.

Ebba Wergeland, spesialist i arbeidsmedisin: – Dårligere uførepensjon vil øke forskjellene

Line Khateeb, leder i Palestinakomiteen:

– Palestinarane ynskjer boikott av Israel

KLIMAKRISA:

"Miljøproblemene er en systemfeil."

TURID THOMASSEN, LEDER I RØDT

TROMS KRAFT:

"Befolkninga ønsker offentlig eierskap og kontroll over kraftproduksjonen." JENS INGVALD OLSEN, RØDT TROMSØ

Turid Thomassen
turid.thomassen@roedt.no
leder i Rødt

Kan hende det gjelder å redde vår jord

LEDER

Den norske miljøbevegelsen er sterk, og kan få til viktige endringer i Norge. Men miljøproblemene er en systemfeil. Den kapitalistiske markedsøkonomien tvinger de store selskapene til å prioritere profittbehov framfor miljøhensyn. Sosialismen som politisk alternativ har blitt aktualisert gjennom vår tids viktigste utfordringer. En demokratisk økonomi der folks behov, ikke markedets, styrer produksjonen kan ta hensyn til hva kloden klarer. Hvem veit hva Rudolf Nilsen hadde i tankene da han skreiv den kjente strofen «Kan hende det gjelder å redde vår jord», men det passer i alle fall godt til de miljø- og energipolitiske utfordringene vi står overfor.

Klimatoppmøtet mellom verdens ledere i København i fjor ble en fiasko. Alle er enige om at vi må redusere de menneskeskapte klimautslippene, men noen bindende avtale ble det ingen enighet om. Verdens samlede klimautslipp øker stadig i rasende tempo. Det store problemet er at mens folkene i den tredje verden løftes ut av fattigdom, øker klimautslippene. Skal verdens fattige få det bedre, kommer utslippene til å fortsette å øke. Vi i det rike vesten er altså nødt til ta vår del av ansvaret for å redusere utslippene.

Hvordan står det så til her hjemme? Regjeringas mye omtalte månelanding på Mongstad gikk skeis og gasskraftverket spur fortsatt klimagasser. Samtidig lengter en profittthungrig oljeindustri på tillatelse til å gå løs på mulige oljereserver utafør Lofoten, Vesterålen og Senja. Oljeindustrien er allerede den største produsenten av klimagasser i Norge. Paradoksalt nok vil oljevirkosomhet i nord sannsynligvis ødelegge den fornybare ressursen som allerede blomstrer i området, nemlig fiksen.

Norge må skifte kurs. Vi må ta klimaproblemene inn over oss. Regjeringa må forlate sin næringsnøytrale linje og satse på fornybar og miljøvennlig energi. I dag arbeider rundt 2.500 mennesker i norsk solenergiindustri, men Institutt for energiteknikk anslår at det i løpet av 5-10 år kan skapes opp mot 25.000 nye arbeidsplasser i denne bransjen. Rødt ønsker å sørge for at dette framtidige industrieventyret får gode rammevilkår. Vi mener en virkelig kan snakke om månelanding dersom Norge gjør solceller konkurransedyktig på pris.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Gruppeleder i Tromsø: Jens Ingvald Olsen. Foto: Brage Aronsen.

STRIDEN OM TROMS KRAFT:

Brage Aronsen brage@roedt.no

Eierskapet til kraftselskapet Troms Kraft har vært høstens store sak i avisspaltene i Tromsø. Gruppeleder for Rødt i Tromsø, Jens Ingvald Olsen, mener striden handler om at et knippe Arbeiderpartifolk ønsker å slippe til private investorer i den gullgruva kraftselskapet er.

I dag eier Troms fylkeskommune 60% og Tromsø kommune 40% av Troms Kraft, det største kraftselskapet i Nord-Norge. De siste årene har eierne årlig fått rundt 100 millioner i utbytte. Dette har vært viktige tilskudd til driftsmidler

i kommunen og fylkeskommunen. Det finnes et tjuetalls mindre kraftselskap i Nord-Norge, og dermed er det aktuelt med flere oppkjøp og fusjoner.

– Et viktig grep for å realisere vekstambisjonene var å lage en ny «eierstrategimelding» og aksjeeieravtale mellom dagens to eiere av Troms Kraft. For å dekke det store kapitalbehovet åpna forslaget til aksjeeieravtale som Troms Fylkesting vedtok i juni for private investorer både ved salg, aksjeutvidelser og fusjoner. Dette fikk Rødt heldigvis stoppa i kommunestyret gjennom et forslag om at eierskapet fortsatt skulle være offentlig, forteller Olsen.

Bedriftslederen måtte gå

For å sikre at kommunen gjorde samme vedtak som fylket i forhold til å slippe til private investorer, leide Ap-nestor og leder

Avslørte gambling med kommunepenger

KRAFTFONDSAKEN I TRONDHEIM

Mari Eifring mari@roedt.no

I sommer måtte rådmannen i Trondheim kommune gå av, etter avsløringer om at han var ansvarlig for et mulig tap på millioner av kommunens penger. Sentralt bak avsløringene står Rødt Trondheim.

Da Trondheim kommune i 2002 solgte kommunens kraftverk ble det vedtatt at de seks milliardene man tjente på salget skulle investeres i sikre prosjekter gjennom et Kraftfond. Noen år senere viser det seg at kommunen tvert imot har investert 400 millioner i obligasjonsforetak med svært høy risiko, og at man allerede har tap 180 millioner.

Spilte bort kommunens penger

Ifølge gruppeleder for Rødt Trondheim, Arne Byrkjeflot, var det ikke mulig å reagere før det var kjent at pengene var tapt, noe som skjedde høsten 2008.

– Da det endelig ble gjort kjent at det var store tap, var det helt umulig å forstå hvordan disse tapene hadde kunnet oppstå. Rødt og Høyre prøvde å stille spørsmål, men ingen ville gi oss svar, forteller Byrkjeflot.

Bystyret ble fortalt at de 400 millionene hadde blitt investert i såkalte anleggsobligasjoner som er blant de sikreste investeringene man kan gjøre. Dette viste seg å være langt fra sannheten.

– Å investere i et obligasjonsforetak er nærmest som å inngå et veddemål på at så og så mange bedrifter ikke kan gå konkurs. Man kan gå med fortjeneste hvis man får rett, men man kan også risikere å gå på store tap, hvis man tar feil.

i bedriftsforsamlinga i Troms Kraft, Tor Zachariassen, inn PR-byrået First House.

– Tor Zachariassen leda en skjult kampanje for at Tromsø kommune ikke skulle fatte de vedtakene Rødt hadde foreslått, og som hadde stor støtte i Tromsø Ap. Zachariassens hovedmål var å sikre flertall blant sine egne partikamerater i representantskapet i Tromsø Ap. Til alt overmål ba han Troms Kraft om å finansiere denne kampanjen, sier Olsen.

Da avisa iTromsø avslørte avtalen med First House, krevde Rødt Tromsø at Zachariassen måtte gå av som leder i bedriftsforsamlinga. Det gjorde han dagen etter. «Det er ikke noe galt i å drive lobbyvirksomhet. Men det er klart at det er litt spesielt å rette seg mot egne partikolleger», måtte han seinere innrømme. Rødt Troms krever også gransking av fylkesrådsleder Pia Svensgaard.

Felte rådmannen

At det var dette som hadde skjedd, ville ikke rådmannen Snorre Glørstad, som sto ansvarlig for investeringene, innrømme før i slutten av 2009. Senere har han benektet at han visste om den høye risikoen knyttet til investeringene. Likevel endte det med at han sommeren 2010 tok sin hatt og forlot stillingen. I de to årene Kraftfond-saken har pågått i Trondheim har Rødt vært ledende i å stille spørsmål ved hva slags investering som ble gjort, og hvor mye rådmannen egentlig har visst om risikoen. I Trondheim er det en allmenn oppfatning at saken ikke ville ha kommet dit den er i dag uten Rødts standhaftighet.

Fortsatt millionlønn

Kraftfond-saken er imidlertid ikke over ennå. Den tidligere rådmannen har nemlig fått en avtale med kommunen som gjør at han fortsatt får utbetalt rådmannslønn på ubestemt tid. Det reagerer Rødt Trondheim på det sterkeste på.

– Rådmannen er direkte ansvarlig for at kommunen har tapt store beløp. Han har sagt at han ikke visste hva investeringen gikk ut på, selv om det nå har kommet fram at han visste hva han gjorde, men unnlot å fortelle om det.

Byrkjeflot mener avtalen ikke kan forsvares verken overfor bystyret eller Trondheims innbyggere. Rødt vil derfor fremme forslag om

– Svensgaard har bekrefta at hun hadde kjennskap til First House-kampanjen, men hun gjorde ingen forsøk på å stanse den. Om hun deltok aktivt veit vi ikke, men vi mener det er nødvendig å bringe fullstendig klarhet i hva som har skjedd i denne irregulære, og mulig ulovlige virksomheta.

Har skusla vekk millioner

Det er det samme miljøet som ønska å privatisere Troms Kraft som har stått bak en rekke prosjekter som har kosta kommunen og fylket millioner, skal vi tro Jens Ingvald Olsen.

– Reint formelt har alt gått riktig for seg i eierskapsutvidelsen til Troms Kraft, men strategene i Ap som ønska privat eierskap, hadde nok regna med at alt skulle bli banka gjennom i løpet av noen uker i juni. Det ville i beste fall vært en udemokratisk måte å håndtere så store verdier på. Heldigvis lyktes de ikke.

– For 10 år sia var planen å selge Troms Kraft. Det kommunale buss-selskapet Tromsbuss blei solgt. Hurtigruten, som skulle bli det store nordnorske industrielle lokomotivet, har rast i verdi. Iveren etter Tromsø-OL har kosta om lag 100 millioner, hovedsaklig sløst bort på private konsulenter. I stor grad er det det samme persongalleriet som går igjen i disse sakene. Svært mange av de sentrale folka har tilknytning til Arbeiderpartiet, enten i kommunen, fylkeskommunen eller i store selskaper som Sparebanken Nord-Norge og Troms Kraft.

Rødt ønsker offentlig eie og politisk kontroll

Hva slags framtid ønsker Rødt for Troms Kraft?

– Vannkraftproduksjonen er en helt sentral del av infrastrukturen i nord. Det er en evigvarende ressurs som vi, og det store flertallet av befolkninga, mener skal være under offentlig eierskap og kontroll. I den grad Troms Kraft skal utvide sin virksomhet, må offentlig eie være et grunnleggende premiss. Det betyr at vi er for samarbeid med andre offentlige kraftselskap til felles nytte. Vi mener kjøpet av aksjene i Nordkraft og SKS til 2,2 milliarder er helt feil veg å gå. Det kan for eksempel bety at kommunen ikke lenger får de 48 millionene i årlig utbytte til drift av skole, idrett, helse og omsorg, sier Olsen.

Avslørte kraftfond-tap: Arne Byrkjeflot. Foto: Ane Bysheim.

å oppheve avtalen, og vil også fortsette å se på mulighetene for å gå rettslige veier for å få tilbake pengene som har gått tapt i investeringene.

RØDT Norge RUNDT

OSLO:

Klasse-skillene øker

– Et av tre barn i Gamle Oslo vokser opp i fattigdom. Det ønsker ikke byrådet å gjøre noe med. Det finnes ingen vilje til å gjøre noe med fattigdommen i Oslo. Pengene finnes, men byrådet er mer opptatt av prestisjeprosjekter, som de forøvrig har vist manglende evne til å gjennomføre, sier gruppeleder i Rødts bystyregruppe, Bjørnar Moxnes til dittOslo.

NORDLAND:

Vil fjerne hurtigrute-anbud

Rødt Nordland er ikke overrasket over at det har kommet inn anbud fra selskaper som konkurrerer med dagens tilbud fra Hurtigruten. Nå vil de fjerne hele anbudsordninga.

– Hurtigruten er en viktig institusjon i fylket vårt. Vi kan ikke ha det sånn at det er selskapet som tilbyr lavest pris som bestemmer rutetilbudet. Det er ikke bare anbudskriteriene som er problemet her, men selve anbudsordninga, sier fylkestingsrepresentant Ingeborg Steinholt til Bladet Vesterålen.

KONGBERG:

Ikke politiker for pengenes skyld

Da kommunestyret i Kongsberg debatterte utvalgsledernes godtgjørelse var Rødt aleine om å mene at økonomi ikke skal være motivasjon for å drive politikk.

– Det må være helt andre motiver som driver en politiker. Selv er jeg glad for at folk stemte på meg. De valgte meg til å være deres ombud og jeg tar den rollen på alvor, enten jeg får betalt eller ikke, sier kommunestyrerepresentant Veslemøy Fjerdingstad til Laagendalsposten.

BERGEN:

Reagerer på usosiale kutt

Rødts bystyrerepresentant Torstein Dahle reagerer på byrådets kutt i de kommunale velferdstjenestene.

– Det er de fattige og de syke som er blitt salderingspostene til byrådet, sier Dahle til Bergensavisen.

Krever veto: Eva Marie Mathisen, Vigdis Vollset og Trude Koksvik Nilsen. Foto: Anne Mette Nilsen.

På tide å bruke veto-retten

EUS VIKARBYRÅDIREKTIV:

Maren Rismyhr maren-r@online.no

– Hensikten med EUs vikarbyrådirektiv er å gjøre det enklere for bemanningsselskaper og vikarbyråer, slik at arbeidskrafta flyter friere til fordel for arbeidsgiverne.

– Direktivet skal stimulere til mer bruk av vikarer og innleid arbeidskraft, sier Eva Marie Mathisen, Rødt-medlem og kvinnepolitisk sekretær i Nei til EU. Hun understreker at vi i Norge i dag har lov- og tariffbestemmelser som begrenser slik bruk, og at innføring av direktivet kan tvinge fram endringer i disse bestemmelsene, noe NHO allerede har vært frampå om.

Nei til EUs kvinnekonferanse hadde nylig vikarbyrådirektivet oppe som tema. Tre av deltakerne, Eva Marie, Vigdis Vollset og Trude Koksvik Nilsen, forteller Rødt Nytt hva direktivet går ut på.

– Direktivet skal bidra til at vikarbyråene blir anerkjent som arbeidsgivere, men departementet underslår i høringsbrevet at et av de viktigste måla for direktivet er å «utvikle fleksible former for arbeid». Det siste betyr et arbeidsliv hvor færre får fast arbeid og flere må godta midlertidige ansettelser. Flere vil bli innleid gjennom byråer som lever av å leie ut folk, sier Vigdis, som er faglig ansvarlig i Oslo NtEU.

– Slik får de en arbeidsgiver mellom arbeidstakeren og oppdragsgiveren. Det vil kunne svekke fagbevegelsen og splitte arbeidstakerne på samme arbeidsplass og dermed gi arbeidsgiverne større makt.

Trude, som er leder av kvinneutvalget i Rødt og fylkessekretær i Hordaland Nei til EU, mener dette vil ramme de som har svakest tilknytning til arbeidsmarkedet fra før, og nevner kvinner og innvandrere spesielt.

– Det kan høres kjedelig ut å måtte sette seg inn i et EU-direktiv, men jeg mener vi må være med å gjøre farene ved dette direktivet kjent, sier Trude. Hun anbefaler Manifests siste pamflett som gir en enkel og grei innføring på under 30 sider. Tittelen «Utrygg» er svært dekkende i følge Trude. For den som vil gå riktig grundig til verks, anbefaler hun De Factos rapport «Fra vondt til verre», som er lett å finne på nettet.

Alle tre er enige om at regjeringa må bruke veto-retten overfor dette direktivet. Direktivet er ute på høring til 10. desember. Hovedorganisasjonene er høringsinstanser, men de trenger råd fra grunnplanet. Etter jul, når det er årsmøter rundt omkring, er det regjering og storting som trenger råd om veto.

Eva Marie, Trude og Vigdis oppfordrer alle fagorganiserte til å sette seg inn i vikarbyrådirektivet og vedta krav om bruk av reservasjonsretten.

Leiar i Palestinakomiteen: Line Khateeb oppfordrer til Israel-boikott. Foto: Magne Hagesæter.

Boikott fungerer!

PALESTINA

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Verdas blick har den siste tida vært vend mot Midtausten-samtalane i Washington. Rødt Nytt har møtt Palestinakomiteens leiar Line Khateeb, som har liten tru på at samtalane vil føre til fridom for palestinarane.

Kva er dei største hindra for at slike forhandlingar skal føre fram?

– Så lenge USA ikkje legg press på Israel for at dei skal følgje internasjonal lov, kjem vi ingen veg. Dei endelausa samtalane skapar eit inntrykk av at leiarane gjer noko, men i realiteten skjer det ingenting, seier Khateeb.

Israels busettingspolitikk har stått i sentrum for samtalane, der palestinske leiarar framleis krev stans i nybygging for å starte forhandlingar. Khateeb understrekar at dette er eit viktig krav for palestinarane, og eit krav palestinske leiarar bør halde fast på. Ho peikar samstundes på ei intensivering i både jordannektering og valdsbruk utført av busettarane på Vestbreidda, til tross for den 10 månader lange «byggjefrysen» som enda ved dette månadsskiftet.

Hamas ekskludert

Så langt har Hamas blitt ekskludert frå samtalane. Kor viktig er det at dei blir inkludert?

– Det er heilt essensielt dersom samtalane skal ha noko mening. Om forhandlingane skal føre fram må alle viktige fraksjonar vere representert, særleg når det gjeld fraksjonar som har stor oppslutning hjå palestinarane. Hamas er for store

til å ignoreras, slår Khateeb fast.

Kva lærdommar kan vi trekke frå Oslo-avtalen til dagens situasjon?

– Dei vanskelige sakene, Jerusalem, flyktningane og grensespørsmålet, må ikkje utsettast. Og mellombelse løysingar tener berre Israel.

Boikott viktig

Raudt har nyleg ført ein kampanje for å få boikottvedtak i kommunestyre og fylkesting. Det vart reist boikottforslag i 27 kommunestyre, 5 fylkesting og 4 bydelar. I 3 kommunar og 2 bydelar vart det gjort vedtak om boikott eller sanksjonar. Ifølge Khateeb er boikottforslag viktige av fleire grunnar:

– Forslag om boikott av Israel er med på å skape større medvit og merksemd om saka, i tillegg til at det leggjer press på Israel.

Denne typen forslag blir ofte angripen med argumentet om at kommunestyre og fylkesting ikkje skal blande seg opp i utanrikspolitik?

– Når kommunane nyttar tenester av selskap som bidrar til å annektere jord i Palestina, som det franske selskapet Veolia, syner det at dei allereie er involvert i internasjonal politikk, svarer Khateeb.

Fungerar boikott som virkemiddel?

– Ja, utan tvil. Israel er no er bekymra for boikott, det i seg sjølv viser at det har påverknadskraft.

Khateeb gjer også merksam på at boikott, sanksjonar og deinvesteringar er eit krav frå heile det samla palestinske sivilsamfunnet gjennom ei felles erklæring i juni 2005.

– Stadig fleire sluttar opp om boikott, både i Noreg og internasjonalt, avsluttar Palkom-leiaren, med ei klar formaning om å bli med i kampen.

Våpnene florerer: En tredjedel av amerikanernes våpen i Afghanistan er på avveie. Foto: ISAFmedia/CC.

Drapsmaskinen Norge

VÅPENEKSPORT

Brage Aronsen brage@roedt.no

Debatten om den norske militære innsatsen i Afghanistan har tatt seg kraftig opp den siste tida. Imidlertid er det færre som snakker om et kanskje viktigere, norsk bidrag til krigen. Norge har nemlig aldri eksportert mer våpen enn i dag, forklarer Rødt-nestleder Bjørnar Moxnes.

Ifølge tall fra Peace Research Institute Oslo (PRIO) eksporterte Norge krigsmateriell for 4,2 milliarder kroner i 2008. Norges våpeneksport til USA har blitt 21-dobla siden invasjonen av Afghanistan i 2001. Den såkalte fredsnasjonen Norge har blitt rik på krig.

Norske våpen på avveie

Veit vi hvor norske våpen havner når de selges til utlandet?

– Nei, det kan vi ikke vite sikkert. Hvis Norge selger våpen til et annet NATO-land har vi ingen kontroll over hvem som til slutt bruker dem. Men det er en tydelig sammenheng mellom krigen i Irak og Afghanistan og den eksplosive veksten i norsk våpeneksport. Mesteparten av norsk våpensalg til utlandet går til USA, og mesteparten av våpnene havner i disse krigsrammede landene, sier Moxnes.

– I Afghanistan er det dessuten ekstremt dårlig kontroll innad i okkupasjonsstyrkene. New York Times hevder å kunne dokumentere at nesten en tredel av de amerikanske våpnene har kommet på avveie og havnet hos Taliban og andre opprørsgrupper.

Folkerettsstridig

Problemene med norsk våpeneksport handler ikke bare om dårlig kontroll, ifølge Moxnes. Enkelte av våpnene er så effektive at de er forbudt å bruke i krig.

– De førerløse dronene i Afghanistan er fullastet med norsk våpenteknologi. Chemring Nobel på

Hurumlandet i Buskerud produserer eksplosiver som skytes fra dronene. Kongsberggruppen, som er delvis statseid, produserer våpentårn som brukes fra bakken. Disse dronene er fjernstyrte luftfartøy som styres fra et trygt kontrollrom langt unna. Det er et grusomt våpen som vi veit har skyld i mange drap på sivile afghanere.

– En annen norsk eksportartikkel er den såkalte multi purpose-ammunisjonen. Ammo på Raufoss produserer slik ammunisjon. Ammunisjonen er laget for å kunne trenge gjennom lett-pansrede kjøretøy, fly og helikopter, og eksploderer når prosjektilet treffer målet. Ammunisjonen skal i utgangspunktet kunne passere gjennom en menneskekropp uten å eksplodere, men tester utført av PRIO viser at den eksploderer når den møter en menneskekropp.

– I VG-journalist Tom Bakkelis bok om de norske skarpskyttere beskriver en soldat hvordan «kroppen blir delt i to når du treffer i magen» med multi purpose-ammunisjon. Ammunisjon med slik virkning er i strid med folkeretten. Den er ulovlig å bruke i krig. Likevel er den et av produktene som står høyst på amerikanernes ønskeliste.

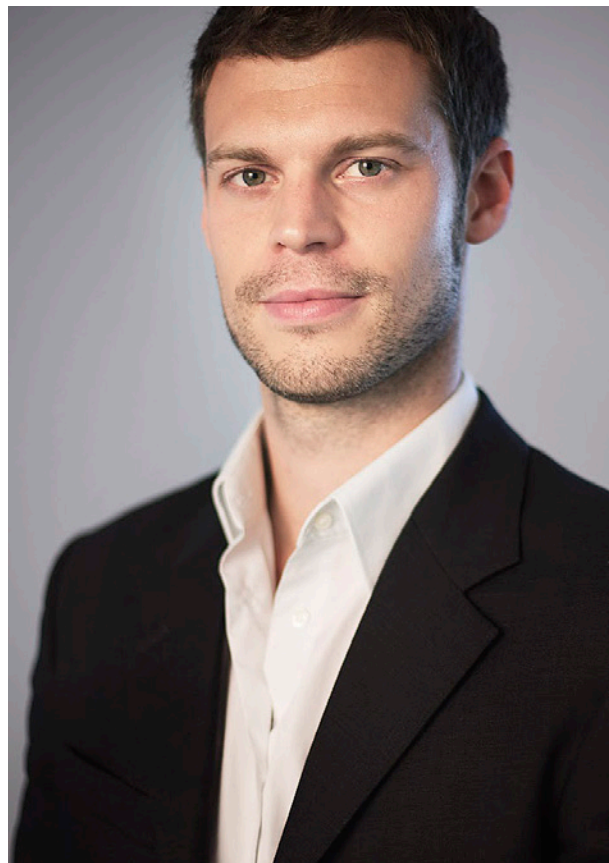
Krever sluttbrukerklæring

Finnes det ingen restriksjoner på norsk våpeneksport?

– Det finnes visse restriksjoner på våpeneksporten, men smutthullene er for store og for mange. Norge kan ikke selge våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig. Det betyr at Norge ikke kan selge våpen til for eksempel Israel. Men statseide Nammo har kjøpt en fabrikk i USA som følger amerikanske regler, og kan derfor selge våpen til Israel, forklarer Moxnes.

– Israel brukte blant annet amerikanskproduserte raketter med norske komponenter under den brutale krigen mot Gazas befolkning i fjor. Vi kjenner til flere tilfeller der norske våpen og våpenkomponenter har blitt brukt av stater Norge ikke kunne solgt våpen til.

– I Soria Moria II-erklæringen heter det at «Regjeringen vil opprettholde og videreutvikle et strengt regelverk for norsk våpeneksport. Regjeringen har som mål å innføre

Rødt-nestleder: Bjørnar Moxnes. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

sluttbrukerklæring fra alle land, og arbeide for at dette blir norm i NATO. Vi vil arbeide for at merking og sporingsmekanismer for norske våpen og ammunisjon utbedres, og jobbe for tilsvarende systemer internasjonalt». Dette løftet er foreløpig bare ord på papir. I følge Kirkens Nødhjelp blir 75 prosent av det vi faktisk eksporterer solgt uten krav om sluttbrukerklæring.

Hva er Rødts alternativ til dagens praksis?

– Rødt er i utgangspunktet mot å selge våpen til utlandet. Vi er opptatt av at Norge skal bli en virkelig fredsnasjon og da må arbeidet for nedrusting stå i fokus. Dette skal vi fortsette å jobbe for i framtida. Men her og nå krever vi som et minimum at regjeringa følger opp sitt eget løfte fra Soria Moria II og innfører krav om sluttbrukerklæring også overfor NATO-land.

Raudt-leiar: Turid Thomassen. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

Mindre til velferd, meir til olje og krig

STATSBUDSJETTET

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Raudt-leiar Turid Thomassen er bekymra for framtidens velferd etter at regjeringas utkast til statsbudsjett vart lagt fram 5. oktober. Kommunane står for nærare 70 prosent av velferdstenestene her i landet. Kommuneøkonomien er difor heilt avgjerande for velferda vår, påpeiker partileiaren.

– Kommunanes gjeld har gått til himmels under den raudgrøne regjeringa. Frå 2003 til i dag har kommunesektoren nesten dubla gjelda si, og har no ei samla gjeld på omkring 190 milliardar kroner, seier Thomassen til Rødt Nytt.

– I neste omgang er det velferdsgoda i kommunane som må under sparekniven. I somme kommunar er den kommunale gjelda på meir enn 100.000 kroner per innbyggjar. Samstundes ber regjeringa kommunene om å auke sosialhjelpa, fyller bassenga, byggje ut barnehagane og tilsette fleire lærarar. Dette reknestykket går rett og slett ikkje opp, seier Thomassen, som minnar om at det ikkje burde vere noko problem å kunne finansiere denne velferda når staten ligg an til eit overskot på om lag 270 milliardar i 2011.

Eit miljøfiendtleg budsjett

– Olje og energidepartementet løyver 10 millionar til miljøundersøkingar- og kartlegging ved Jan Mayen. Dette har eitt klart formål. Nemleg å opne det sårbare området ved Jan Mayen for olje- og gassproduksjon, eit område der eventuelle ulykker vil ha konsekvensar i lang tid.

– Budsjettet legg heller ikkje opp til at norsk klimagass skal kuttast der det monnar mest. Det forventast ytterlegare forseinkingar for reinsing av gasskraftverket på Mongstad, og regjeringa løyver ikkje pengar for å setje i gang reinsing av gasskraftverket på Kårstø.

– Skal regjeringa ha klimatruverd må dei stogge all drift på Mongstad og Kårstø, så lenge reinsing ikkje er på plass, slår Thomassen fast.

Krig foran solidaritet

Thomassen reagerer også sterkt på at løyvinga til krigen i Afghanistan blir auka med 77 millionar, samstundes som bistandsbudsjettet vert redusert.

– Ei samla regjering går inn for ei løyving på 1,18 milliardar til krigen i Afghanistan, tradisjonen tru med støtte frå samtlege parti på Stortinget, trass i at om lag halvparten av den norske befolkninga er mot krigen og vil hente soldatane heim.

– Reduksjonen i bistandsbudsjettet viser at regjeringa set Nato-solidaritet høgare enn internasjonal solidaritet, seier Thomassen.

Spesialist i arbeidsmedisin: Rødt-medlem Ebba Wergeland. Foto: Rødt Nytt.

–Uføre blir mistenkeliggjort

UFØREPENSJON

Maren Rismyhr maren-r@online.no

– For å kunne forsvare uføres rettigheter er det viktig for oss å sette angrepene på uførepensjonen inn i en sammenheng.

Rødt Nytt møtte Ebba Wergeland, spesialist i arbeidsmedisin, på en konferanse i regi av Forsvar dagens uføretrygd i Oslo. Wergeland mener det er viktig å kjenne vår nære sosialpolitiske historie for å forstå urettferdigheten som har skjedd med alderspensjonen, og som nå også truer uføretrygda.

Arbeidslinja

– På 70-tallet var det fortsatt vanlig å gå ut fra at alle ønsket å arbeide om bare forholdene ble lagt til rette. Samtidig så en at arbeidslivet hadde utstøtingsmekanismer. Bedriftene ville ikke alltid ha dem som ikke kunne yte hundre prosent. Men folk som bedriftene ikke hadde bruk for måtte like fullt ha noe å leve av. Velferdsordningene skulle gi trygghet for å klare seg når arbeidslivet ikke godtok deg, forteller Wergeland.

– Fra 70-tallet til 90-tallet endret stortingsflertallet syn. Gode trygdeytelser fikk folk til å «velge» trygd framfor arbeid, mente de nå. «Gratispassasjerene» måtte bort. Veien til trygd måtte gjøres gradvis lengre og vanskeligere. Trygdeytelsene skulle være så dårlige at en «valgte» utrygt og lavt betalt arbeid framfor trygd. Det er dette som er kjent som arbeidslinja. Derfor har vi fått ny alderspensjonsordning som skal få oss til «å velge» å stå i arbeid fram til 67 år, uansett hva slags arbeid vi har. Nå er turen kommet til uførepensjonen. Den må bli like dårlig som alderspensjonen så ingen skal «fristest» til å trekke seg før tida med uføretrygd. AFP-ordninga har de allerede tatt knekken på.

Økt frykt for å stå uten inntekt

– Dessverre snakker noen av de rødgrønne i dag på samme måten. Har vi ikke mange nok i dag som kjenner frykten for å stå uten jobb og inntekt?

– Bare spør i nedleggingsstruede bedrifter

og lokalsamfunn, spør i bedriftene som er effektivisert og nedbemannet. Når det viktigste er å skille mellom «gratispassasjer» og «reelt yrkeshemmede», blir i praksis alle mistenkt som gratispassasjerer i første omgang. Dette synet forplanter seg til media, og til hvordan trygdesøkere ser på seg selv. Tenk om de nå får drillet legene til å se enhver pasient som en potensiell trygdemisbruker! Det er det prøver på! Men det nytter ikke å dytte på folk for å få dem inn gjennom stengte dører.

Wergeland minner om at Norge i dag ligger i verdenstoppen når det gjelder yrkesdeltakelse og mener vi må spørre oss om ikke grensen er nådd i et arbeidsliv med høye krav til arbeidsintensitet, overtidsvillighet og omstillingsevne. 75.000 funksjonshemmede som i dag er uten jobb ønsker seg jobb, men får ikke.

– Start heller med dem, er Wergelands råd.

– Men ikke ødelegg uførepensjonen. Det er ikke den som står i veien. Dårligere uførepensjon betyr bare større forskjeller mellom friske og syke, og flere fattige.

Hva kan du gjøre?

ARRANGER MØTER!

Eller få fagforeninga eller annen organisasjon til å gjøre det. Forsvar dagens uføretrygd tilbyr foredrag og foredragsholdere gratis. Se www.uforepensjon.no eller ta kontakt på aksjon@uforepensjon.no

PÅVIRK POLITIKERNE!

Regjeringspartiene skal legge fram nytt forslag til uføretrygd før jul. Diskusjonen om innholdet foregår nå innad i regjeringa. Siden regjeringspartiene har flertall på Stortinget, er mye avgjort når de er blitt enige. Regjeringspartiene må påvirkes nå!

NÅR SAKEN ER LAGT FRAM:

På nyåret går saken til stortings Arbeids- og sosialkomité som forbereder saken for Stortinget. Fagforeninger og interesseorganisasjoner kan be om møte med komiteen eller representanter for partigruppene.

I endring: Elektrofaget trues av sosial dumping og svekkede rettigheter. Foto: Yusmar Yahaya/CC.

Audun Ulvsønn og Kaisa Celius. Foto: Rød Ungdom.

Redd elektrofaget!

RØD UNGDOM
 Marte Teigen marte@sosialisme.no

Audun Ulvsønn Nyheim og Kaisa Celius har to ting til felles: De er begge utdannet innafor elektrofaget, og begge sitter i sentralstyret til Rød Ungdom. Nå vil de slå tilbake de foreslåtte endringene i faget som de frykter kan føre til sosial dumping og svekket sikkerhet.

En god fagutdannelse

For å bli en god elektriker må man ha yrkesutdannelse og kompetanse innafor teknikk og sikkerhet. For Kaisa, som selv er elektrikerlærling, er det viktig at man sikrer at alle får en god utdannelse, og at man får bruke denne utdannelsen etter at man har forlatt skolebenken.

– De faglige kravene står beskrevet i noe man kaller for «Forskrift om Kvalifikasjoner for elektrofagfolk» (FKE), og det er disse standardene som nå er under angrep, forklarer Kaisa Celius, som fortsetter med å fortelle at det er regjeringen som vil svekke statusen og sikkerheten rundt elektrikeryrket.

– Det som skjer nå er at de blant annet skal fjerne kvalifikasjonsprøven som utenlandske arbeidere må ta for å få jobbe som elektriker i Norge. Det vil føre til at firmaer kan ansette ufaglært, billig arbeidskraft som truer norske lønninger, sier Celius, som også mener at dette truer elektrikernes fag.

– Å skulle sikre seg lærlingeplass rett etter elektrolinja hvis man skal konkurrere med lønninger preget av sosial dumping vil være en umulig oppgave. Det er klart det koster å ha lærlinger i en bedriften, derfor er det ekstra viktig at vi verner om lærlingeplassene.

Elektrisitet er farlig

Audun Ulvsønn Nyheim har fagbrev som tavlemontør, og er faglig ansvarlig i Rød Ungdom. Han er opptatt av at det fortsatt skal være trygt å jobbe innenfor elektrofag, og ikke minst at vi skal ha trygge hus å bo i.

– Vi risikerer fri flyt av arbeidskraft innafor elektrofaget, noe som vil føre til dårligere fagopplæring for elever på elektrolinja og dårligere sikkerhet, sier Nyheim, som er opptatt av hva dette har å si for elever på yrkesfag.

– Elektrisitet er farlig! I Norge oppstår 90% av alle branner i det elektriske, forklarer han.

– Norge har et høyt forbruk når det gjelder elektrisitet, men når vi tar med det i regninga

er vi likevel på toppen når det kommer til brannsikkerhet sammenliknet med andre land i Europa. Slik bør det fortsette å være.

Nyheim mener at den gode sikkerheten har en sammenheng med at elektriker er en beskytta yrkestittel.

– Hvis man sørger for å utdanne folk slik at de kan faget sitt, er det klart at de gjør en bedre jobb når de kommer ut i arbeid, sier Nyheim.

Et politisk ansvar

Forslaget om å endre standardene i FKE kommer fra Direktoratet for Brann- og Elsikkerhet (DBE) og behandles nå i departementene. Celius og Nyheim mener at ansvaret for den endelige avgjørelsen ligger hos politikerne.

– Det er et politisk ansvar å sikre rettighetene til elektrofagarbeidere. Både for de som er under utdanning nå, og de som allerede er i arbeid, sier Celius.

Rød Ungdom markerte seg med å støtte El & IT-forbundet da elektrikerne og heismontørene i Oslo nylig gikk ut i en 4 timers streik i protest mot de foreslåtte endringene.

– Streik er det kraftigste virkemiddelet vi arbeidsfolk kan slenge i trynet på politikere som vil åpne for sosial dumping, og det er helt riktig å ta det i bruk i denne saka, avslutter Celius.

Postkortaksjon for å hente soldatene hjem

RØD UNGDOM
 Marte Teigen marte@sosialisme.no

5. oktober gikk startskuddet for Rød Ungdoms Mjelstad Afghanistan-kampanje. Målet er å øke presset på regjeringa for å hente de norske soldatene hjem fra krigen i Afghanistan. Metoden er også velkjent. Kampanjesjef Ole Mjelstad håper å kunne overlevere 10.000 signerte postkort til forsvarsminister Grete Faremo.

– Norge deltar militært i en krig som bidrar til å undertrykke sivilbefolkningen i Afghanistan. Man

skaper ikke demokrati og fred med bomber, mener Ole Mjelstad.

– Derfor står lokallagene i Rød Ungdom på stand over hele landet og driver underskriftskampanje på postkort. 7. oktober gikk krigen inn i sitt tiende år, og dette må regjeringen feire uten flertallet av folket bak seg.

Mjelstad håper på å få inn intet mindre enn 10.000 signerte postkort. Disse skal Grete Faremo få i fanget når kampanjen avsluttes etter Globaliseringskonferansen.

– Hovedbudskapet på postkortene er at vi vil hente soldatene hjem, slik som Nederland og Canada, som har forstått at soldatene ikke er der for å bygge verken skoler eller demokrati. De siste meningsmålingene viser at flertallet i Norge ikke syns vi burde delta i krigen lenger, og da er det bare én ting å gjøre: Hent soldatene hjem! sier Mjelstad.

Globaliseringskonferansen 2010: Løsninger i krisetid

GLOBALISERINGSKONFERANSEN 2010

Mari Eifring mari@roedt.no

18. - 21. november går Norges viktigste samlingspunkt for alle som jobber for en mer rettferdig verden, av stabelen. Globaliseringskonferansen 2010 kan friste med et omfattende og variert program der alle garantert vil finne noe spennende. Blant arrangørene finner du også Rødt.

Annethvert år arrangeres Globaliseringskonferansen på Folkets Hus i Oslo. Konferansen samler ulike organisasjoner, bevegelser, og enkeltpersoner som kan enes om ett mål, nemlig å forandre verden til noe bedre enn det dagens system kan tilby. For to år siden satt konferansen rekord med nesten 2000 deltakere, og også i år regner arrangørene med et fullspekket Folkets Hus de fire dagene konferansen varer. Vi anbefaler spesielt Rødts egne møter på konferansen.

Fredag: Et sosialistisk Norge?

De siste årene har den politiske debatten i Europa vært sterkt preget av den økonomiske krisa. Dette har aktualisert debatten om dagens politiske system og alternativer til den kapitalistiske økonomien. Er det mulig å se for seg et samfunn uten klasseskiller og økonomisk utbytting, der folk har tatt makta over økonomien, arbeidsplassene og sin egen hverdag? Dette spørsmålet er utgangspunktet for møtet «Et sosialistisk Norge - hva er det?» der Benjamin Fine, Torill Nustad og tidligere Rødt-leder Torstein Dahle er innledere.

Lørdag: Arbeiderklassens hevn

«Kan arbeiderklassen vinne mot elitene i Europa» er tittelen på møtet Rødt arrangerer sammen med internasjonal gruppe i Oslo SV. På dette møtet kan du lære av de beste og mest optimistiske erfaringene fra venstresida i andre europeiske land, og diskutere

Foto: globalisering.no

hvorvidt man kan styrke den sosiale kampen i Europa. Regninga for finanskrisa blir sendt til vanlige folk gjennom velferdskutt, og debatten vil derfor handle om hvordan regninga kan sendes tilbake til de som forårsaket krisa. I panelet sitter blant annet Constantinou Petros fra Sosialistiko Ergatiko Komma i Hellas, Galia Trépère fra Nouveau Parti Anticapitaliste og Rødt-leder Turid Thomassen.

Søndag: Erfaringer fra en moderne revolusjon

Etter jernteppets fall ble det sagt at revolusjonenes tid er forbi, men maoistenes Nepal er et eksempel på en annen virkelighet. Spørsmålet er om nepaleserne kan lykkes i å bringe landet videre fra halvføydalt kongelig diktatur til et moderne demokrati med sosialisme som mål. Og hva er maoistenes rolle? Er maoistoprøret fattige bønder som tar makta i landet, eller baner det vei for framveksten av autoritære krefter? Møtet «Kan bevegelser i Sør lære noe av maoistene i Nepal?» arrangeres i samarbeid med Helselag til Nepal og innlederne er Stian Skaalbones og Stian Bragtvedt, som begge har besøkt maoistbevegelsen.

For mer informasjon om Globaliseringskonferansen, program og påmelding, se www.globalisering.no

Kampen om Hardanger er ikkje over

KRAFTLINJESTRIDEN

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Måndag 18. oktober kl. 05.45 aksjonerte kraftlinjemotstandarar i det Statnett skulle starte bygginga av kraftlinjenes første trasé i Hardanger langs Sima-Samnanger.

Statnett skulle etter planen setje i gang skogrydding og fundamenteringsarbeid med dei tre første (av totalt 54) kraftlinjene som vil gå frå Samnanger til Kvam kommune. Aksjonistane avskjerte arbeidarane før dei kom på jobb. Mathias Hunskår Furevik, gruppeleiar for Rødt i Bergen, var blant aksjonistane.

– Etter planen skulle eit helikopter hente byggjemateriale på morgonkvisten, men dette klarte vi å hindre. Samstundes blokkerte vi den einaste bilvegen opp mot byggeplassen, seier han.

Dei 27 aksjonistane aksjonerte i om lag fire timar før Statnett kapitulerte i 10.00-tida.

– Målet med aksjonen var å seinke utbygginga i ein dag, så resultatet er vi godt nøgde med.

Byggjestart før ferdig utgreiing

Byggjestarten skjer tre månader før dei fire utvala som utgreier konsekvensane av utbygginga skal presentere resultatene sine. Bevar Hardanger meiner det er meningslaust å starta bygginga før utgreiingane er ferdige:

– Ei rad ekspertar har tatt til orde for at ei tredje forsyningslinje til Bergen ikkje er naudsynt. I eit generasjonsperspektiv er vi forplikta til å aksjonere, seier deira talsperson Klaus Rasmussen i ei pressemelding.

Fleire aksjonar under planlegging

Folkeaksjonen Bevar Hardanger var arrangør for den uannonserte aksjonen. Dei varslar at dette berre er byrjinga på ein langvarig kamp som vil omfatte ei rekkje aksjonsformar, inkludert sivil ulydnad. Større aksjonar med breiare mobilisering vil komme berre i løpet av dei neste vekene og dei ber difor folk halde seg oppdatert og møte på kort varsel.

Hald deg oppdatert om framtidige aksjonar på www.krafttak.org

HVA SKJER?

6. november
FELLESUTVALGET FOR PALESTINA JUBILEUMSKONFERANSE
Oslo. www.palestina.no.

9. november
ÅPEN HØRING OM AFGHANISTAN
Oslo. www.afghanistan.no.

10. - 11. november
ÅRSKONFERANSE I LOS OLJE- OG GASSUTVALG
Sola. www.lo.no.

12. november
SOLIDARITETSFESTIVAL
Bergen.
www.latin-amerikagruppene.no.

12. - 14. november
LANDSMØTE I NEI TIL EU
Oslo. www.neitileu.no.

17. november
FORSVAR OFFENTLIG PENSJON DAGSKONFERANSE
Oslo. www.forsvarpensjon.no.

27. november
KLASSEKAMPENS JULEMESSE
Oslo. www.julemessa.no.

ANNONSE:

UTRYGG - ØKENDE VIKARBRUK OG ANSATTES RETTIGHETER

- Uten fast jobb står ansatte uten trygghet og mister viktige rettigheter.
- I dag kan loven sikre fast ansettelse – les om vikarene som klarte det!
- EUs vikarbyrådirektiv kan true denne retten – skal Norge si nei til direktivet?

BESTILL PAMFLETTEN PÅ www.manifest.no

Abonnér gratis på **Rødt** **Nytt**